

**ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5
ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่***
**The Achievement of Conducting the Project of Villages
Observing the Five Precepts in Huaysai Sub-district,
Sankamphaeng District, Chiang Mai Province**

โพน นามณี, พระครูสมุทรโชติ จิรสมุโณ (เขื่อนเพชร) และทรงศักดิ์ พรหมดี
Phon Namanee, Phrakrusamu Thanachot Ciradhammo (Khuenphet) and Tongsakdi Promdee
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus, Thailand
Corresponding Author, E-mail: phonnamanee@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 2) เพื่อหาความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 3) เพื่อทราบปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชน 175 คน ดำเนินงานในเขตตำบลห้วยทรายทั้ง 8 หมู่บ้าน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ 1) ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน: มีการจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองทุกหมู่บ้าน กำหนดให้มีบุคคลตัวอย่างนำการปฏิบัติในการรักษาศีล 5 ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพสุจริต กำหนดแผนการสร้างพื้นที่ปลอดภัยเสถียร 2) ด้านการประเมินและรายงานผล: หมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่ตำบลห้วยทรายมีผลสัมฤทธิ์ดี ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมทางจิตใจมากกว่าผลทางวัตถุ รายงานผลดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการเสมอ ให้มีผู้เอาใจใส่ต่อการรักษาศีลทุกหมู่บ้าน 3) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน: โครงการนี้ได้ตั้งพระสงฆ์ในตำบลเป็นที่ปรึกษา กรรมการทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการรักษาศีล 5 เป็นอย่างดี โดยคณะกรรมการทุกคนได้รับคัดเลือกมาแต่ละหมู่บ้าน ปัจจุบันส่วนบุคคล

*ได้รับบทความ: 19 เมษายน 2561; แก้ไขบทความ: 2 เมษายน 2562; ตอรับตีพิมพ์: 29 เมษายน 2562

Received: April 19, 2018; Revised: April 2, 2019; Accepted: April 29, 2019

ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ และการศึกษาสูงสุดของประชากร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีปัญหาไม่เข้าใจนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน มีปัญหาการวางแผนการสร้างพื้นที่ปลอดยาเสพติด การส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ในเบญจธรรม ด้านการประเมินผลและรายงานผล ไม่มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติโครงการ การแต่งตั้งอนุกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับหมู่บ้านล่าช้า แนวทางในการพัฒนาการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการให้เข้าใจตามนโยบาย มีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ฝึกให้ทุกคนเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน ควรกำหนดการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพสุจริต กำหนดแผนการสร้างพื้นที่ปลอดยาเสพติดให้ได้ผล ด้านการประเมินผลและรายงานผล มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติโครงการ การแต่งตั้งอนุกรรมการติดตามและประเมินผล และการเสนอรายงานผลดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการ

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์; การดำเนินโครงการ; หมู่บ้านรักษาศีล 5

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the achievement of conducting the project of villages observing the five precepts, 2) to determine the relationship of the achievement of conducting the project of villages observing the five precepts and 3) to know the problems and development of conducting the project of villages observing the five precepts. The sampling subjects were 175 people from all 8 villages in Huaysai Sub-district. Tools for data collection were questionnaires; the research statistics included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Chi-square.

The results showed that: Personal factors including gender, age, income, occupation and highest education of the population were correlated with the achievement of conducting the project of villages observing the five precepts in Huaysai sub-district, Sankamphaeng district, Chiang Mai province. Regarding problems and Problems and guidelines for project development on the appointment of the operation committee, there were the problems of less understanding of policy, basic structures in the community and promotion of fine arts, cultures and traditions. On driving the

operation, there were problems of planning to create a drug-free area and promoting people to behave in the 5 doctrines. On Evaluation and result report, there was no solution the problem that occurred during the project implementation and the appointment of sub-committee to monitor and evaluate the villages was delayed. Regarding the guideline for the development on the operation committee appointment, there should be the clarification of the purpose of the project to understand the policy and the promotion of fine arts, cultures and tradition and everyone should be trained to be open-minded and to listen to others' opinions. On driving the operation, there should be disposal of the promotion for people to have honest occupation and the plan to effectively create the drug-free area. On evaluation and result report, there were the solution to problems that arose during project implementation, the appointment of a committee to monitor and evaluate the project and the report of implementation according to the calendar.

Keywords: The Achievement; Conducting the Project; Villages Observing the 5 Precepts

1. บทนำ

คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้ตระหนักถึงประโยชน์และความจำเป็นของการประพฤติศีล 5 มาโดยตลอด จึงได้มีมติให้ดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ตามดำริที่เจ้าประคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ได้ประทานโอวาทไว้ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2556 ความว่า “อันว่าศีล 5 เป็นการสำคัญของมนุษย์ เมื่อทุกคนมีศีล 5 ด้วยกัน สังคมนั้นๆ คือ ประชาชนย่อมจะอยู่เย็นเป็นสุขเมื่อเป็นไปได้ ขอให้ชื่อหมู่บ้านนั้นว่า หมู่บ้านรักษาศีล 5” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่มอบหมายภารกิจให้ส่วนราชการสร้างความปรองดองสมานฉันท์แก่ประชาชนในชาติ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการพร้อมกันทั้ง 76 จังหวัดในเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษา ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง

จังหวัดเชียงใหม่ เพราะว่าตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่มีชุมชนได้รักษาศีล 5 เป็นประจำ แต่ต่างคนต่างรักษาและเคยรวมตัวกันรักษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อทราบปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินโครงการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานในเขตตำบลห้วยทรายทั้ง 8 หมู่บ้าน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 320 คน ได้กลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (Sonthong, et al., 2018 : 221-232) ได้จำนวน 175 คน แล้วสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Propositional Allocation) จากจำนวนประชาชนที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมแนวคิดทฤษฎี ผลการวิจัยข้อมูลต่างๆ ทางเอกสาร ตำรา บทความ และวารสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาผลกระทบของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 (Saikham, Kernchai and Phra Athikan Boonchuay Chotivangso, 2018 : 35-46)

2.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละหมู่บ้านในเขตตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 175 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามมาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งนำมา

เสนอด้วยตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า Chi-Square วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยตารางตามวิธีการทางสถิติ

4. สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม 3 ด้าน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ตามลำดับด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.11 โครงการนี้ได้ตั้งพระสังฆาธิการในตำบลเป็นที่ปรึกษา รองลงมา ได้แก่ กรรมการทุกคนเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการรักษาศีล 5 เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองทุกหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 รองลงมา ได้แก่ กำหนดให้มีบุคคลตัวอย่างนำการปฏิบัติในการรักษาศีล 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 โครงการหมู่บ้านรักษาศีล

5 ที่ตำบลห้วยทรายนี้ มีผลสัมฤทธิ์ดี รองลงมา ได้แก่ การยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมทางจิตใจ มากกว่าผลทางวัตถุ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพและการศึกษาสูงสุดของประชากร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอ สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้าน สถานภาพของประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอ สันกำแพง จังหวัด เชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนิน โครงการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีปัญหาไม่เข้าใจ นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ในการ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม การวางตัวบุคคลที่เหมาะสม ไม่รู้วิธีทำงานทางด้าน ศาสนาและมีการทำงานหลายหน้าที่ในวันเดียวกัน ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน มีปัญหาการวางแผน การสร้างพื้นที่ปลอดภัยเสพติด การร่วมมือ ขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกระดับส่วนราชการ การส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ใน เบญจธรรม ด้านการประเมินผลและรายงานผล ทุกหมู่บ้านไม่เอาใจใส่ต่อการรักษาศีล ไม่มีการแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติโครงการ การแต่งตั้ง อนุกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับ

หมู่บ้านล่าช้าไม่รายงานผลดำเนินการตามปฏิทิน ปฏิบัติการและการปฏิบัติงานไม่มีความสามัคคี แนวทางในการพัฒนาด้านการแต่งตั้ง คณะ กรรมการดำเนินงานควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของ โครงการให้เข้าใจตามนโยบาย ควรรู้และเข้าใจ โครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ควรส่งเสริมศิลป วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ควรนำเสนอ นโยบายด้านพระพุทธศาสนา ควรแต่งตั้งตัวบุคคล ที่ทำงานจริง ควรสอนปรับความรู้วิธีทำงานทาง ศาสนา ควรแต่งตั้งบุคคลที่ทำงานด้วยใจ ควรจัด การแสวงหาผลประโยชน์ตนและควรจัดการขัด แย้งกันเองให้หมดไป ฝึกให้ทุกคนเปิดใจกว้างรับฟัง ความคิดเห็นผู้อื่น ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน ควรกำหนดการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพสุจริต ควรให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ในเบญจศีล ควรจัด กิจกรรมสร้างความปรองดองทุกหมู่บ้าน ระยะเวลา แผนงานปกติควรจัดทำปฏิทินแผนการรักษาศีล ตลอดโครงการ และควรกำหนดแผนการสร้างพื้นที่ ปลอดภัยเสพติดให้ได้ผล ด้านการประเมินผลและ รายงานผล ทุกคนควรเอาใจใส่ต่อการรักษาศีลทุก หมู่บ้าน กรรมการต้องช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างปฏิบัติโครงการ ควรแต่งตั้งอนุกรรมการ ติดตามและประเมินผลในระดับหมู่บ้าน ควรเสนอ รายงานผลดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการ ควรแต่งตั้งตัวบุคคลที่ทำงานจริง ควรสอนเขียน สรุปผลการติดตามและประเมินผลต่อคณะ กรรมการทุกระดับ พยายามปฏิบัติงานให้ประสาน สามัคคีในทุกหมู่บ้าน ควรแต่งตั้งอนุกรรมการ ติดตามและประเมินผล

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม 3 ด้านแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังเห็นความจำเป็นและความสำคัญของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ว่า โครงการนี้สามารถให้ความสงบร่มเย็นกับหมู่บ้านที่เข้าโครงการ เพราะการรักษาศีล 5 ทำให้ผู้รักษาศีลมีความสงบ ร่มเย็นและมีจิตใจสงบ อีกประการหนึ่งได้รู้ได้เห็นผู้นำทั้งฝ่ายพระสงฆ์และฝ่ายคฤหัสถ์ได้แสดงออกถึงการรักษาศีลให้เป็นตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระธรรมปิฎก (Phradhammapitaka (P.A. Payutto), 2002 : 239) จากพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประชาชนที่ให้ความหมายว่า ศีล คือ ความประพฤติทางกายวาจา การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อย ข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษาทามปกติตามวินัย การรักษาปกติมารยาทที่สะอาดปราศจากโทษ ข้อปฏิบัติในการละเว้นความชั่ว ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกายวาจาให้ดียิ่งขึ้น ความสุจริตทางกายวาจา โดยการแยกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.11 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรกได้แก่ ข้อที่ 3 โครงการนี้ได้ตั้งพระสงฆ์ในตำบลเป็นที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.66 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.20 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังเห็นความจำเป็นของพระสงฆ์ในการในโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ซึ่งเป็นผู้นำทั้งฝ่ายพระสงฆ์และฝ่ายคฤหัสถ์ว่า พระสงฆ์เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติรักษาศีลและแนะนำกับประชาชนที่เข้าโครงการรักษาศีล เมื่อผู้นำปฏิบัติจักทำให้ลูกบ้านปฏิบัติตามด้วยและได้ประโยชน์จากการรักษาศีลอย่างสมบูรณ์ และอาจเป็นเพราะว่าผู้นำโครงการเน้นการดำเนินงานโดยการวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์ และหากลยุทธ์การดำเนินงานแบบให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (Somdet Phra Nyanasamvara (Supreme Patriarch), 2000 : 17) ที่ทรงนิพนธ์ประโยชน์การรักษาศีลว่า ภายหน้าทำให้คนอยู่เป็นสุข ดังความตอนหนึ่งว่า “พระเจ้ากาลิงคะพร้อมทั้งประชาชนก็พากันรับภุชกรรมนั้นมาปฏิบัติคือ ตั้งอยู่ในศีล 5 ผนึกตบบริบูรณ์ ภัยทั้งปวงก็สงบ บ้านเมืองก็เกิดความผาสุกสมบูรณ์ ชาดกนี้แสดงอานุภาพของศีล แม้ไม่เชื่อในอานุภาพเหนือธรรมดา แต่เมื่อคิดดูตามเหตุตามผลธรรมดานี้ก็จะเห็นได้ว่า เมื่อพากันมีศีล คือ ไม่ทำร้ายกัน ไม่ลักขโมยฉ้อโกงกัน เป็นต้น แล้วพากันมีธรรม คือ ประพฤติประโยชน์เกื้อกูลกันโดยทั่วไปแล้วก็จะเกิดความสุขสมบูรณ์แน่นอน” ศีลนั้นที่แท้ก็คือ มีการเป็นอยู่ทางกาย ทางวาจาเรียบร้อยปราศจากปัญหาปราศจากอุปสรรค คือ มีการเป็นอยู่ดีนั่นเอง ไม่มีโทษเกิดขึ้นเนื่องมาจากการเป็นอยู่และสอดคล้องกับแนวคิดของทศพร ศิริสัมพันธ์ (Sirisampan,

2003 : 146) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารในแต่ละระดับขององค์การต้องยอมรับและคำนึงถึงผลงาน

2. ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ระยะเร่งด่วน ได้แก่ ข้อที่ 5 โครงการนี้ดำเนินการจัดกิจกรรมสร้างความปรองดองทุกหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .83 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังเห็นความจำเป็นของความรักความสามัคคีกันหรือความปรองดองของประชาชนในชาติเพราะจะทำให้การดำเนินงานต่างๆ ราบรื่น การขับเคลื่อนดำเนินงานให้รักษาศีล 5 ทุกคนหรือทุกหมู่บ้านนี้ทำให้ทุกคนมีศีล มีธรรมะประจำใจ ซึ่งส่งผลต่อการคิด การกระทำกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะความเป็นมิตรที่ดีงามเหมือนเป็นญาติกัน ความปรองดองจักเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยวัฒน์ อดัตต (Attapat, 2003 : 246) ที่อ้างหลักธรรมชื่อทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ ข้อที่ 3 ว่าด้วยหลักกลยาณมิตรคบคนดีเป็นมิตร คือ รู้จักกำหนดบุคคลในถิ่นอาศัย เลือกละแฉงา สำเนียงศึกษาเยี่ยงอย่างผู้ทรงคุณ มีศรัทธา ศีล จาคะ และปัญญา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจวน วรรณจันทร์ (Wanchan, 2006) ที่ได้วิจัยเรื่อง มงคลสูตร: หลักการพัฒนาชีวิตได้สรุปว่าการปฏิบัติตามหลักคำสอนในมงคลสูตรเป็นหลัก

คำสอนที่สนับสนุนส่งเสริมให้การพัฒนากายและใจ ได้ผลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มุ่งเน้นในการพัฒนาคน เช่น การไม่คบคนพาล การคบบัณฑิต อันเป็นการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาให้ได้ผลมากยิ่งขึ้น ผลของการพัฒนาตามหลักมงคลสูตรจะช่วยแก้ปัญหารายบุคคล ปัญหาของครอบครัว ปัญหาของชุมชนและสังคมให้เกิดความสามัคคีกัน รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้โดยใช้หลักการฝึกศึกษา 3 ประการหรือไตรศึกษา คือ สीलศึกษา จิตตศึกษา และปัญญาศึกษา วิธีการฝึกศึกษาทั้งหมดนี้ ได้มีอยู่แล้วอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในมงคลสูตร

3. ด้านการประเมินผลและรายงานผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอันดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 10 โดยรวมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ที่ตำบลห้วยทรายนี้ มีผลสัมฤทธิ์ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังเห็นความจำเป็นของการรักษาศีล 5 โดยปกติประชาชนทุกหมู่บ้านในตำบลนี้จะยึดมั่นในพระพุทธศาสนา มีความรักใคร่สามัคคีกันดี จะเห็นได้จากวันพระหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชาวบ้านจะงวมมือลูกหลานไปทำบุญ ไปร่วมกิจกรรมในวัดเสมอ พอมีโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 จึงได้แสดงออกให้ชาวโลกได้รับรู้ถึงพฤติกรรมของพวกตนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยวัฒน์ อดัตต (Attapat, 2003 : 246)

ที่กล่าวถึงพฤติกรรมที่ดีของคนว่า มักจะทำกิจกรรมสำเร็จด้วยหลักธรรม คือ หลักอิทธิบาท 4 หรือกฎแห่งความสำเร็จ ดังนี้ คือ 1) ฉันทะ ความพึงพอใจ คือ ความต้องการที่จะทำ ใฝ่ใจที่จะทำ หรือมีใจรักที่จะทำสิ่งนั้น โดยมุ่งที่จะให้เกิดผลดียิ่งขึ้น 2) วิริยะ ความเพียร คือ ความขยันหมั่นประกอบกิจการนั้นๆ ด้วยความเข้มแข็งอดทน ไม่ทอดธุระ ไม่ท้อถอยหรือไม่เลิกอุตสาหการณ 3) จิตตะ ความเอาใจฝักใฝ่ คือ ตั้งใจรับรู้ เอาใจจดจ่อในสิ่งที่ทำ และ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง คือ การใช้ปัญญาพิจารณาหาเหตุผลในสิ่งนั้น และสอดคล้องกับแนวคิดของอารยา เดชภิมล (Dechphimon, 2003 : 132) ที่กล่าวว่า การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เกี่ยวข้องกับผลการผลิตหรือผลลัพธ์ของงานดังกล่าวแล้วแต่ประเด็นสำคัญของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ส่วนมาก จะเกี่ยวกับเทคนิคและลักษณะขององค์การที่บริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น 1) การวัดผลการปฏิบัติงาน (Performance Measurement) 2) การเทียบงาน (Benchmarking) 3) คุณภาพการให้บริการ (Service Quality) 4) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Performance Auditing) และ 5) การประเมินโครงการ (Project Evaluation)

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพและการศึกษาสูงสุดของประชากร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 3 ด้านเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านสถานภาพของประชากร ไม่มีความสัมพันธ์กับผล

สัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของประทวน สมบูรณ์ (Somboon, 1995 : 46-50) ที่ได้ให้แนวความคิดไว้ว่า “สัมฤทธิ์ผลในการทำงาน หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรู้ความสามารถ มีกำลังใจ มีความตั้งใจและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งสามารถวัดค่าของความสำเร็จได้เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่วางไว้”

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน มีปัญหาความไม่เข้าใจนโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน/ท้องถิ่น ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม การวางตัวบุคคลที่เหมาะสม ไม่รู้วิธีทำงานทางด้านศาสนา และมีการทำงานหลายหน้าที่ในวันเดียวกัน ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน มีปัญหาการวางแผนการสร้างพื้นที่ปลอดภัยเสพติด การร่วมมือขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกระดับส่วนราชการ การส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ในเบญจธรรม การวางแผนการสร้างพื้นที่ปลอดภัยเสพติด ด้านการประเมินผลและรายงานผล ปัญหาไม่มีผู้เอาใจใส่ต่อการรักษาศีลทุกหมู่บ้าน ไม่มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติโครงการ การแต่งตั้งอนุกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับหมู่บ้านล่าช้า ไม่รายงานผลดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการ และการปฏิบัติงานไม่มีความสามัคคีแนวทางในการพัฒนา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของ

โครงการให้เข้าใจตามนโยบาย ควรรู้และเข้าใจ โครงสร้างพื้นฐานในชุมชน/ท้องถิ่น ควรส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม ควรนำเสนอ นโยบายด้านพระพุทธศาสนาควร มีการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามประกอบการ รักษา ศิล ควรแต่งตั้งตัวบุคคลที่ทำงานจริง ควรสอน ปรับความรู้วิธีทำงานทางศาสนา ควรแต่งตั้งบุคคล ที่ทำงานด้วยใจ ควรจัดการแสวงหาผลประโยชน์ ตนและควรจัดการขัดแย้งกันเองให้หมดไป ฝึกให้ทุกคนเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับอารยา เดชภิมล (Dechphimon, 2003 : 132) ที่ว่า การทำงานควรมีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์การชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ผู้บริหารทุกระดับ มีเป้าหมายที่ชัดเจน เป้าหมายวัดได้อย่างเป็น รูปธรรม โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ เจ้าหน้าที่ ทุกคนรับผิดชอบต่อผลงานได้ที่กำหนดไว้ตามกำลัง ความสามารถ ด้านการขับเคลื่อนดำเนินงาน ควรกำหนดการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพสุจริต ควรให้ประชาชนปฏิบัติตนอยู่ในเบญจศีล ควรจัด กิจกรรมสร้างความปรองดองทุกหมู่บ้าน ระยะตาม แผนงานปกติควรจัดทำปฏิทินแผนการรักษาศีล ตลอดโครงการ และควรกำหนดแผนการสร้างพื้นที่ ปลอดภัยเสพติดให้ได้ผล ด้านการประเมินผลและ รายงานผล ทุกคนควรเอาใจใส่ต่อการรักษาศีล ทุกหมู่บ้าน กรรมการต้องช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างปฏิบัติโครงการ ควรแต่งตั้งอนุกรรมการ ติดตามและประเมินผลในระดับหมู่บ้านโดยเร็ว ควรเสนอรายงานผลดำเนินการตามปฏิทินปฏิบัติการ ควรแต่งตั้งตัวบุคคลที่ทำงานจริง ควรสอนเขียน

สรุปผลการติดตามและประเมินผลต่อคณะ กรรมการทุกระดับ พยายามปฏิบัติงานให้ประสาน สามัคคีในทุกหมู่บ้าน ควรแต่งตั้งอนุกรรมการ ติดตามและประเมินผลในระดับหมู่บ้าน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการทางเทศบาลควรเลือกสรรคณะ กรรมการที่สามารถทำงานร่วมกันแต่ละหมู่บ้านได้ ซึ่งมีเวลาเพียงพอกับการดำเนินการ

1.2 ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานทางเทศบาลควรแสวงหาปัจจัยสนับสนุนเช่น เงินงบประมาณและของอุปโภคบริโภคให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ

1.3 ด้านการรายงานผลการดำเนินงานทางเทศบาลควรเชิญผู้เชี่ยวชาญในการทำ รายงานมาอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการดำเนินการ ที่ถูกต้องเป็นทางการ ไม่ใช่เขียนรายงาน โดยต่างคนต่างเขียนและไม่ถูกต้องกับระบบราชการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการ ผู้ปฏิบัติการทางเทศบาลและของแต่ละ หมู่บ้านควรประสานงานและปฏิบัติตามคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ บุคคลอื่นเพียงรับฟัง ความคิดเห็นเท่านั้น

2.2 ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้ปฏิบัติการทางเทศบาลและของแต่ละหมู่บ้าน ควรดำเนินงานและปฏิบัติการทำงานตามคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งช่วยหาปัจจัย

สนับสนุนด้วย บุคคลอื่นเพียงรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น

2.3 ด้านการรายงานผลการดำเนินงานผู้ปฏิบัติการทางเทศบาลและของแต่ละหมู่บ้าน ควรควรเขียนรายงานการปฏิบัติตามคณะกรรมการแนะนำอย่างถูกต้องตามระบบราชการ บุคคลอื่นเพียงรับฟังความคิดเห็นเท่านั้น

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1 ควรวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้เป็นคณะกรรมการที่พึง

ประสงค์ในการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย

3.2 ควรวิจัยเรื่อง ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

3.3 ควรวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์รณรงค์การดำเนินโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

References

- Attapat, C. (2003). *Ethics*. Eighth Edition. Bangkok : Ramkhamhaeng University.
- Dechphimon, A. (2003). Administrative Problems of Sub-district Administration Organization: A case study of Sub-district Administrative Organizations in, Warinchamrab District, Ubonrachayhani Province. *Master of Political Science*. Graduate School : Mahasarakham University.
- Phradhammapitaka (P.A. Payutto). (2002). *Dictionary of Buddhism*. Bangkok : Suetawan Co.,Ltd.
- Saikham, S., Kernchai, N. and Phra Athikan Boonchuay Chotivangso. (2018). Operational Assessment Methodology of Five Precepts Project in KhonKaen Province. *Dhammathas Academic Journal*, 18(1), 35-46.
- Sirisampan, T. (2000). Performance Management, A Collection of Academic Articles in 100 Years of Thai Public Administration. *Department of Public Administration, Faculty of Political Science*. Bangkok : Culalongkorn University.
- Somboon, P. (1995). *Safety in Work*. Bangkok : Charoenwit Printing.
- Somdet Phra Nyanasamvara (Supreme Patriarch). (2000). *How can Life be Happy*. Third Edition. Bangkok : Mahamakutvidyalaya Press.

- Sonthong, S. (2018). A Model of Organizational Culture in Surindra Rajabhat University. *Dhammathas Academic Journal*, 18(3), 221-221-232.
- Wanchan, J. (2006). Mangalasutta: The Principles of Life Development. *A Thematic Paper for the Degree of Master of Arts*. Graduate School : Mahamakut Buddhist University.

